

Den blomstrende have

Fra "Vandmærket" 1993
Naja Marie Aidt

Det var en stor og blomstrende have; man kunne skimte havet som en genspejling i himlen, selvom det i virkeligheden er omvendt; det var i juli, pæonerne hang tunge og ceneriserede på deres stængler.

Vi sad i de grønne havemøbler på terrassen, græsplænen lyste grønt omkring os, vi spiste bradepandekage, sød og med æbler og kanel.

Eftermiddag; Erik og jeg var stadig blå om læberne efter en af vores utallige svømmeture. Vi sad under parasollen, mig selv og min bedste ven Erik, min mormor med det hvide febhår, morfar i knickers og stråhat og min kedelige kusine Mette, hendes kraftige skinneben under bordet.

Tekopperne klirrede, det var sommerferie og jeg havde fået lov til at tage Erik med igen i år. Det var præcis i året 1978, en sjælden god sommer – sol, sol og atter sol. Kun landmændene klagede sig, men dem hålo vi af, for vi havde ikke noget at miste.

„Er det aldeles livsnødvendigt at læse ved bordet?“ spurgte min morfar Mette.

Hun kiggede fortumlet op og mumlede noget bag sine tykke brilleglas, der på en eller anden måde skyggede for hele hendes ansigt, hun lod en hånd føre en fedtet hårløk

om bag det ene øre og lagde bogen fra sig. Altid læste hun. Flere gange om ugen cyklede hun den lange vej til biblioteket på mormors høje, sorte damecykel, og kom tilbage med kurven fuld af bøger.

„Du er sørme en vaskeægte læsehest, hva' lille Mette ...“ nikkede morfar og tændte en cigar.

Han kneb hende i kinden, hun rødmede og jeg sagde: „Nå men, vi smutter. Tak for kage, mormor.“

Op fløj vi fra stolene, med vores stikkelsbærben i hvide gummisko, med vores hænder i de korte buksers lommer.

„Skal vi drøne en tur ud til næsset?“ foreslog jeg, og Erik svarede med at sætte i løb, hen over engen, engelskgræs og kamilleblomst, ned mod stranden og klinten som lå et par kilometer mod nord.

Vi bevægede os altid hurtigt, vores kroppe var fulde af uro fra vi slog øjnene op om morgenen. Vores knæ dirrede, de store fødder ville løbe, vores negle var nedbidte af iver, øjnene opspilede af leg.

Vi trodsede slåen og brombærkrat, brændenælder og bjørnekløer. Vi var herrer over landskabet.

Om aftenen cyklede vi så gruset gav sig på vejene, igen nem fuglesang og rød himmel, susede forbi træernes sorte silhouetter og alle de hemmeligheder harer og pindsvin har på den tid af dagen.

Det var et sommerhuskvarter af de bedre, og mormor og morfars hus var gammelt og i to etager med stråtræktag. Indenfor var der storblomstret betræk på bambusmøblerne, lidt jordslået var lugten. Vi sov i køjer på bittesmå kamre, spiste med stor appetit dagen igennem og elskede hinanden som brødre og lidt til.

Det var fuldendt, enestående, duften af jordbær og sved

og døde, brændte fluer. Vi var begge blevet fjorten år i foråret, Erik lidt før mig.

Bølgerne slog mod bredden, stranden åbnede sig foran os, blå og grøn og hvid. Erik slog smut og var rigtig skrap til det.

„Hvem kommer først til næsset?“ sang jeg og sprang over sten og tang og sand.

Vi løb synkront og vandt begge to. Udmattede kastede vi os for foden af klinten.

„Det er alligevel mærkeligt, ikk“ sagde Erik, da han havde fået pusten, „den klint, mand, den har stået der siden istiden. Og længere endnu, måske ...“

Vi kiggede på lagene, formationerne af ler og sand og mineralholdig jord, rusfarvet og sammenpresset. Store havmåger skreg højt oppe, horisonten syntes uendelig, som himlen, som sommerferien, som vores unge liv.

„Lad os straks bestige den!“ sagde jeg og stod ret som en soldat, „hvo intet vover, intet vinder!“

Erik grinede med overgang i stemmen og vi gled i det glatte ler. Møgbeskidte stod vi så på toppen, med udsigt over det ganske land: marker og huse bag os, skoven som en mørk tegning langt borte, foran os havet, blinkende og lyseblåt, himlen, stranden med spredte bådehuse og joller og enkelte solbadende mennesker.

Erik blev pludselig lidt mørk i det, jeg mærkede skyggen i hans ansigt før jeg vendte mig og så på ham.

„Hvad er der?“ spurgte jeg, „er det ikke en genial udsigt?“

„Det er bare så underligt“ sagde han fraværende, „det med din kusine ...“

Jeg gloede på ham. „Mette! Hvad med hende? Hun er jo underlig, hvad er der med hende?“

„Ja, altså ... hun ... jeg ved ikke rigtig ... det er bare enormt underligt, jeg får sgu ondt i maven hver gang jeg ser hende ... det er enormt pinligt at sidde der og spise, jeg tør ikke engang kigge på hende eller noget ...“

Jeg grinede en anelse skingert. „Det er der da heller ingen grund til, mand, hun er så GRIM at man tror det er løgn. Det er da klart du får mavepine, hvem får ikke det, man får sgu da kvalme bare ved tanken om hende ...“

Jeg satte mig tæt ved siden af Erik. Han var stadig mærkelig og sad og snoede et græsstrå mellem fingrene.

„Nå, det er nu ikke på den måde jeg mener ...“ sagde han så. Langsomt.

Jeg mærkede noget i ribbenene. „Hvordan mener du så? Kom nu. Ud med sproget.“

Erik så på mig et øjeblik og rejste sig så. „Glem det“ sagde han, „det er ikke noget vigtigt.“ Og lidt efter: „Skal vi tage en dukkert?“

Han løb ned langs med klinten og smed sine sko i vandkanten. Jeg kunne se hans gyldne overkrop og det våde, mørke hår forsvinde og dukke op igen i det blå.

„Fandens også ...“ mumlede jeg og kravlede ned til ham.

Da vi kom tilbage til haven, lå Mette som sædvanlig og læste, på maven i en orangefarvet badedragt, med dinglende ben i skyggen.

„Thomas og Erik!“ råbte morfar fra terrassen og vindkede ad os. „Kunne I to ikke grave nogle kartofler op til middagsmaden?“

Vi gravede i den løse sandjord og fik en halv spandfuld på ingen tid. Hun bad os om at skrabe dem, vi fik en balje vand med ud.

»Se lige hende« hviskede jeg til Erik, jeg kunne ikke lade være, »se hvor midebleg og fed hun er. Hvis ikke hun er grim, så ...«

Han svarede ikke, sad bare der og skrabede løs.

Jeg fortsatte tæt på hans øre, »jeg håber ikke for dig at du kan li' hende. Prøv lige at se på hende, mand, og så siger hun oven i købet aldrig en lyd ...«

Han rykkede sig væk. »Hold nu kæft« sagde han pludseligt og hårdt. »Jeg gider ikke tale om det.«

Så var der kommet et skår i glæden. Så hurtigt, fra det ene øjeblik til det andet. Jeg vogtede over hans bevægelser, måden han brugte kniv og gaffel på, hans blik hen over tallerkenerne. Jeg drillede Mette og fik hende til at se dum ud, fik hende til at rødme og sno sig, så vedvarende at morfar til sidst blev sur og bad mig forlade bordet, hvis ikke jeg kunne opføre mig ordentligt ... Endnu en ydmygelse. I Eriks påhør. Jeg var helt rød i kammen af forvirring. Og Erik, han lod som ingenting og læste ufortrødent Asterix i køjen, som vi altid havde gjort, hele sommeren og sommeren før.

Næste dag havde jeg næsten glemt det, og vi tog på en længere cykeltur ind i landet. Med madpakker og saft i gamle eddikeflasker.

Da vi sad i en lysning og spiste, sagde han pludselig: »Du Thomas. Har du nogensinde kysset en pige?«

Jeg troede ikke mine egne ører. »Er du rigtig rund, mand, gu har jeg da ej ...«

»Kan du holde på en hemmelighed?« sagde han så og smilede lumsk. Han lagde sig på ryggen i skovbunden med armene under nakken, han strakte sig og smilede veltilpas.

»Selvfølgelig kan jeg det. Det ved du da« svarede jeg irriteret og følte en kulde i hovedbunden, trods den fugtige middagshede.

»O.k. altså: Du tror det er løgn, ikk. Men jeg har kysset Mette. I går aftes, ude i brændeskuret. Mens du vaskede op.«

Han kiggede storsmilende på mig med sine kastanjeøjne. »Hvad siger du så?!«

Jeg sagde ingenting. Jeg lagde mig ned, der var myrer over det hele, en klump voksede i halsen.

»Du er nok god til at lyve, hva« fik jeg fremstammet.

Han sprang op. »Det er sgu rigtigt nok!« råbte han, »og jeg kan godt sige dig det ikke var dårligt!«

Han daskede med armene og bevægede sig rundt omkring mig. »Jeg tror sgu hun har prøvet det før, hun kysede sådan rigtigt, med tungen og det hele, jeg siger dig lige det var mærkeligt. Man kan mærke det helt ned i benene ...«

Det vendte sig i mig. Mettes tunge. Jeg kunne ikke forestille mig noget mere ulækkert.

»Rørte du også ved hende?« spurgte jeg med stemmen fuld af afsky.

»Det er man da nødt til, mand, tror du bare man står og kysser med hænderne på ryggen? Jeg rørte også ved hendes hår. Og ved du hvad? Det var enormt blødt ... meget blødere end vores ...« Han satte sig igen, lidt roligere nu, han spiste en banan og drak resten af min saft.

»Jeg synes det er ulækkert« mumlede jeg.

„Vent bare til du selv prøver det!“ sagde han og ruskede mig lige lovlig muntert i nakken. „Skal vi komme af sted?“

Han cyklede forrest, fløjtende og med seje træk i benene. Bakke op og bakke ned. Jeg halsede bagefter, svedig og forpustet. Jeg følte mig vred og gal og lille og dum. Hans nøgne ryg foran mig, den så pludselig stor og fremmed ud; jeg kunne ikke bare vækte ham omkring i grøften og hviske sjofle vittigheder ind i hans tinding, mærke duften fra hans hår: salt og sej og fuld af blæst og skyer.

Men Mette, hun var ikke spor forandret. Hun sad og læste kryds og tværs ved havebordet som om intet var hændt. Hun kiggede ikke engang op, da vi kom ind i haven.

„Nå. Havde I en god tur, drenge?“ spurgte morfar, som gik og rev staudefedet under sin stråhat.

„Ja tak!“ gjaldede Erik, „det var en rigtig god tur. Ikke også, Thomas?“

Jeg nikkede.

„Se engang pæronerne her“ sagde morfar og lagde sin hånd beskyttende om en af dem, „de er lige vec. at takke af for i år. Stulken kan næsten ikke bære hovedet mere. Jeg tror, vi skal se at få dem plukket før det er helt slut.“

Han slap blomsten og rettede sig op.

„Hva Mette, er det ikke et job for dig? Du kan låne min saks her.“

Han trak en lille rosensaks op af lommen. Mette skulede op fra sin kryds og tværs og rejste sig modvilligt. Let lydende gik hun over mod bedet i sin orange badedragt.

„Tag forsigtigt om stulken når du klipper“ sagde morfar. „Du skulle jo nødigt komme til at tabe hovedet ...“

Erik og jeg sad på græsplænen og så på Mette i bedet,

med saksen i hånden, den lynede i solen, og de hvide lår stribet af havemøbler. Små smæld fra saksen brød vores tavshed, og snart havde hun en stor buket i favnen. Resten lod hun stå. Hun gik forbi os med næsen i sky, håret hang musegråt ned ad ryggen, den stærke duft fra blomsterne berørte os som et strakket åndedrag.

Erik lagde sig ned og lukkede øjnene.

Jeg så godt han smilede.

Resten af ferien. Vi samlede endnu flere sten og muslingeskaller. Vi badede. Erik barberede sine kinders bløde dun af med morfars skraber. Jeg svedte inden i håndfladerne. Vi læste Asterix om aftenen og blev lysvågne af et nusset nummer af Weekendsex, som vi gemte under min madras.

Vi talte om det kommende skoleår, vi skulle rykke op i otvende. Vi genkaldte os kostskolens lange korridorer, den rungende gymnastiksal, vores værelse som vi delte med en idiot der hed Michael. Erik fortalte at hans far måske skulle flytte til England på grund af sit arbejde. At Erik måske skulle med.

„Bare et års tid, ikk“ sagde Erik og glædede sig allerede. Og hvorfor havde han ikke sagt det før?

Vi rev vinger og ben af store, fede spyfluer og brændte dem over tændstikker, i smug nede i baghaven. Duften af pæroner og døde, brændte fluer.

„Hvad er det egentlig for nogen bøger Mette læser?“ spurgte jeg en aften og vippede på stolen.

„Det er sgu rigtige bøger, du, voksenbøger altså, romaner og sådan noget ...“ Sikke hans brune øjne skinnede, feberblanke og våde.

Den dag vi pakkede vores ting og lagde det hele hulter

til bukker ned i vores rygsække, regnede det for første gang i mange uger. En fin, tæt regn, næsten lydløs, som et slår over haven, en dis over vandet.

„Du Erik“ sagde jeg da jeg senere sad på kanten af næderste køje og betragtede hvordan han trak i rejsetøjet og snørede sine sko omhyggeligt. „Kyssede du virkelig Mette den dag?“ Han så op på mig og smilede. Jeg ville så gerne have rørt ved hans mund.

„Så er der afgang!“ råbte morfar ude fra indkørslen. „Færgen venter ikke på sådan et par lømler!“ Erik rejste sig og gik gennem huset, ud i regnen med rygsækken over skulderen.

Mormor kyssede os begge to farvel. „Pas nu på I ikke bliver søsyge“ sagde hun. Mette stod og gloede.

Vi sejlede ind i efteråret og vandt mange nye sejre.

En kærlighedshistorie

Louisa er i sin lejlighed og det er længe siden hun har været ude af den. Hun lægger ikke mærke til lugten, men den er der. Indestrængt og fuld af skimmel og råd. Der er mørkt i stuen, hun sidder indpakket i tæpper i et sofahjørne, hun hakker tænder og venter på søvnen. Aner gennem øjnenes sprækker tingenes konturer i rummet, alle tingene der tavse står og ser ud som om de hvert øjeblik kan vælte ned over hende, splintres i tusinde stykker på gulvet. Hun lukker øjnene hårdt og falder ind i drømmen. Forlader kuldren i rummet, halvmørket og alt det dirrende snille. Hun kan flyde som et blad på vandet. Det er ikke svært. Drømmen fylder så meget nu, den er vokset og vokset.

*

Husker i korte glimt sig selv slæbende på tunge genstande op ad de stejle trapper, sig selv forpustet med sorte, raslende plasticsække på nakken. Hun har vel købt tingene. Eller taget dem hos marskandiseren. Han har måske foræret hende noget. Der bliver i hvert fald hele tiden flere af dem, de fylder rummene ud og gør stierne af gulvplads smalle og smallere. Hun må gå ad bestemte ruter mellem dem, når hun bevæger sig rundt. Billeder i forgyldte ram-